

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ
DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
pentru Instituțiuni și Autorități 1500 Lei pe an
pentru Autorități Judecătorești }
" " Magistrați } 350 Lei pe an
" " Avocați }

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
2 lei cuvântul
Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
Directorul și proprietarul revistei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AL. ULVINIANU

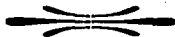
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

VIRGIL. I. MĂNESCU
licențiat în drept și în filosofie
adv. stagiar

S U M A R :

Profesor Andrei Sigismund de *Virgil I. Mănescu*.
Impozitul succesoral și cartea funduare de *Liviu Teclu*
Două chestiuni importante în materie de execuție de *I. B.*
Jurisprudențe Civile.
Jurisprudențe Comerciale.

Jurisprudențe Procedurale.
Jurisprudențe penale.
Jurisprudențe la diverse legi.
Recenzii de *B. G.*

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimit la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

George Sofronie
Prof. la Univ. din Cluj.

**Principiul Naționalităților
în Tratatul de Pace din
1919-1920.**

Frontierele României sunt intangibile.

(Premiată de ziarul „Universul“).

București 1936.

**BANCA
CENTRALA**

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate : PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ; Filiale : Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

**Ordonanțe
Ministeriale**

(Ordine circulare, decizii și instrucții cu caracter juridic)

Apare lunar sub Direcția :
I. Mănescu, președinte la
Curtea de Apel Cluj.

Abonamentul 180 lei pe an
Un număr 40 lei.

Constantin Sudețeanu
Docent Universitar

Opinia publică

Analiza condițiilor și aspectelor ei. Cluj 1935
De acelaș autor

a aparut: **Durkheim și școala** sociologică franceză.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A APARUT :

Buletinul Legilor

care publică legile,
regulamentele și instrucțiunile la câteva zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul . . . . . 700 lei anual
Pentru magistrați și avocați . . 500 " "
Plătibil și în rate de minimum 50 lei

**Administrația la Curtea de
Apel Cluj**

A apărut

Tratat
de
Drept Cambial

de **E. Cristoforeanu**
Doctor în drept dela Roma. Avocat

Vol. I. prețul 280

Vol. II. (ultimul) prețul 320

Comanda la „Curierul Judiciar“ Str. Artei 5.

A apărut

**Colecția de legii și
regulamente Tomul
XIII. partea I. pentru
anul 1935**

a Consiliului legislativ.

Profesorul Andrei Sigmond.

„Omul nu are în viață
decât ceace dă“.
(d'Annunzio).

A fost dat — profesorului Andrei Sigmond, omul de rară distincție sufletească — destinul frumos și simbolic, să se stingă în zi luminoasă și blândă de vară, tot atât de luminoasă și tot atât de blândă, ca și întreaga sa viață.

Moartea unui dascăl — dincolo de reartul natural și de sentimentul nimicniciei — îți dăruiește totuși conștiința că mai mult decât oricare altul, el beneficiază de prelungirea existenței; discipolii îl păstrază viu în sufletele lor, neputând să-i deslipească amintirea de propria lor ființă. Dacă pe drept cuvânt, pe mormântul profesorilor, rari prin iubirea de misiunea lor, s'ar putea scrie, ca afirmarea unui adevăr etern, cuvintele lui Comte: „Les vivants sont gouvernés, par les morts“, ele nu ar însemna decât un omagiu adus sacrificiului neîncetat de a se da fără crutare și cu dragoste; de a da — ca o jertvă de strălucitoare lumini — propriul lor suflet, propriul lor avânt și propria lor credință.

La sfârșitul vieții sale profesorul Sigmond putea privi împăcat, darul pe care îl lăsa în urmă: Conștiința unei datorii împlinite, o luminoasă înțelegere a vieții și mai ales pilda unei existențe splendide prin forța de a nu se abate o clipă dela îndemnul unic și nobil: Omenia.

Destinul însăși a vrut să-i recompenseze munca și crezul în spiritul care se dobândește prin jertvă dar care cere să fie împărtășit, crezul într'un tip de om perfect prin virtutea lui față de alții și față de sine.

Plecat ca doctor al Facultății de Drept din Cluj, profesorul Sigmond se reîntoarce după 36 de ani ca profesor al aceleiași facultăți, pentru a reînăpăia cu entuziasmul sacru și nestins al tinereții de odinioară, toată lumina primită și pentru a cinși prin tot restul muncii sale, catedra de statistică. Mai mult de cât oricare alt profesor, dascălul dispărut, în puținul timp cât a tinut cursuri a dat viață aceluși mit al goanei tortelor cari nu trebuiesc să se stingă, ci trebuiesc purtate cu mândrie, din mână în mână, din suflet în suflet.

S'ar putea închipui o mai profundă satisfacție și o mai emotionantă recompensă a unei vieți dedicată profesoratului și dragostei de idei? Pe amândouă dispărutul le-a slujit cu egală pasiune.

Inzestrat cu multiple și aprofundate cunoștințe în materia dreptului administrativ și a științelor financiare și statistice, el lasă în urma sa un număr mare de lucrări de specialitate, de necontestată și de recunoscută valoare. Dacă majoritatea lor nu ne-au fost accesibile fiind scrise în limba maghiară, cele româ-

nești ne-au impresionat prin claritatea, lipsa de pedantism și mai ales prin sistematizarea logică a ideilor și faptelor, atât de multe și variate în domeniul studiilor statistice.

Ani îndelungați profesor la Academia de Drept din Oradea, în 1918 profesorul Sigmond a avut tăria sufletească să renunțe la cetățenia maghiară de care îl lega originea, rudenția și o întreagă viață, și a rămas mai departe în slujba idealului său de profesor și muncă intelectuală și care nu se poate realiza decât prin sacrificii; el reînvia astfel tradiția bătrână a evului mediu când universitățile creiau comunități indestructibile, „confraternități spirituale“ de-asupra tuturor deosebirilor, cu semnificația patetică, a unor insule de suprema omeniei în mijlocul învrăjbirilor și a urei deslăntuite. Fidel jurământului său, profesorul Sigmond a iubit și oamenii instituțiile și cultura patrii sale celei de a doua.

Luptând cu greutatea de limbă și învingându-le prin logica internă a gândirii vorbite, cursurile sale erau clare, ușor de urmărit și rostite cu un ton boagat în modulații și caracteristic persoanelor a căror inteligență sesizează nuanțele. Sfortarea sa de a convinge impresionau și dovedeau marea dragoste purtată celor cărora li se adresa deopotrivă cu mintea și cu inima.

Dar ceace constituia toată frumusețea, toată mândria și valoarea, era omul care dubla până la contopire, pe profesor, omul de rară și minunată eleganță sufletească. Retinut în gesturi și cuvinte, politicos și fin în relațiile sale cu ceilalți, oricare ar fi fost ei, profesorul Sigmond căpăta prestigiul necontestat al unui exemplar rar de ceace se numeste: civilizată. Sufletul său discret înțelegea de minune sufletele altora cu bucuriile și îndoielile lor. În adâncul său respect pentru om, niciodată nu ar fi făcut un gest, n'ar fi rostit o vorbă, n'ar fi lăsat să-i treacă pe figură o umbră, care ar fi însemnat o jignire.

Stăpânindu-și și necazul și suferința, el era totdeauna acelas, politicos, blând, plin de omenie și refuzând net să se abată dela datoria de a fi astfel.

Poate studentimea nu și-a fi dat seama ce suflet larg și înțelegător — suflet de adevărat prieten — vibra alături de entuziasmul, sbuciumul și idealismul lor. Mai târziu când viața îi va face să cunoască cât de căinoși și cât de departe de cea mai mică jertvă pentru alții, sunt în majoritate, oamenii își vor aminti cu duioșie de acest dascăl, cu făptura lui mică, delicată și părând că trăiește numai prin vioiciunea ochilor luminați de continuă desi potoilită, curiozitate și blândete.

O viață trăită, de-alungul ei, într'o credință și într'o atitudine, te predestinează să mori numai într'un anumit fel, care poate fi supre-

ma în jertfă, supremă multumire, sau ambele la un loc.

Pentru a servi ultima oară pe studenți, profesorul Siamond a refuzat să-si acorde odihna cerută de trupul său obosit: cu înversunare și în ciuda boalei tot mai grave el redacta cursul de statistică aplicată. Fiecare pagină cerea sacrificiul din ce în ce mai dureros al ultimelor forte, fiecare rând era smuls morții într'o patetică încordare. De pe hotarul dintre viață și moarte, Profesorul Siamond ne da — o pildă de eroism nobil și se stingea încet în mijlocul unei naturi iarăși înflorite, alături de frământarea tinerească a zilelor de examen ducând dincolo de hotarele sbuciumului vremelnice, către limanuri înalte, un suflet pur și neîntinat.

Elevul de odinioară, care scrie aceste rân-

duri a crezut de bine, ca în luna când deschiderea Universității smulge de pe buzele tuturor strigătul de viață: „Gaudeamus igitur“, să închine aceste gânduri și simțămîntelor sale de dragoste, recunoscîntă și duioasă, unui dascăl iubit și neuitat.

Dacă este adevărat ceace spunea Dostoiwski, că tot ce poate lăsa omul în urma sa, este o bună amintire, cel care a plecat, putea fi fericit pe deplin, în clipa când începea călătoria cea mare.

Fie, ca aceasta bună amintire să aprindă în Universitatea noastră lumini și gânduri tot atât de frumoase și bogate în omenie, ca și gândul și lumina care s'a stins, discret și înainte de vreme.

VIRGIL I. MANESCU.

Impozitul succesoral și cartea funduară.

Odată cu acceptarea, tacită sau expresă, a unei succesiuni necontestate, se naște dreptul Statului român în contra moștenitorilor la plata impozitului succesoral. Acest impozit nu constituie o sarcină a moștenirii, ci o obligațiune personală a moștenitorilor, de unde urmează că în cazul când dreptul de moștenire este litigios, stabilirea impozitului succesoral nu se poate în principiu face sau dacă s'a făcut ea nu poate avea efect decât din momentul când dreptul de moștenire și întinderea acestui drept au fost definitiv stabilite în persoana unui moștenitor determinat.

În această privință este hotărâtoare în Ardeal, deciziunea de predare a succesiunii care încheie procedura dezbaterii de moștenire, prin care deciziune se stabilesc drepturile moștenitorilor după ce litigiile între pretendenții la moștenire au fost transate pe cale judecătorească. Astfel, ordonanța Min. de interne și justiție maghiare No. 43194—1895 prin art. 81 dispune că baza procedurii de impunere fiscală a moștenitorilor este deciziunea de predare a moștenirii cu anexa ei „tabloul de moștenire“ prevăzut de art. 78 din aceeași ordonanță.

Legislațiunea românească din Vechiul Regat nu cunoaște procedura oficială a dezbaterii de moștenire, cunoaște în schimb institutia de origină franceză a „sezinei“ (le mort saisis le vif son hoire le plus proche), cunoaște și trimiterea în posesiune a moștenitorilor pe cale de ordonanță prezidențială. În acord cu acest sistem, procedura de impunere a moștenitorilor în Vechiul Regat este de sine stătătoare, pornind dela declarația de moștenire pe care orice moștenitor în termen de 5 luni dela data când a cunoscut deschiderea succesiunii este dator să o facă.

Sistemul ordonantei maghiare mai sus amintită a dăinuit până la legea timbrului cu caracter unificator din 29 Aprilie 1927, care introduce și în Ardeal obligațiunea declarațiunii

fiscală de moștenire și dispune prin art. 112 ca măsură tranzitorie obligațiunea declarării în termen de 6 luni dela promulgarea legii a tuturor succesiunilor pendinte deschise sub vechile legiuiri. Prin succesiuni pendinte urmează să înțelegem succesiunile în care încă nu s'a adus deciziunea de predare definitivă.

Iată deci în Ardeal curgând dela această dată înainte, pe lângă procedura succesorală oficială, în mod independent procedura de impunere a fiscalului. Această procedură fiscală urmează nestânjenită până când Statul nu se gândește să aplice măsuri executionale asupra imobilelor moștenite, din acel moment însă ea se lovește din nou de procedura succesorală.

În adevăr, executia Statului, ca orice execuție imobiliară, operează numai prin cărțile funduare, nu numai când se urmărește vânzarea imobilului la licitație, ci și atunci când, fiind epuizat privilegiul special prevăzut de art. 66 leg. timbrului prin trecerea de un an dela data deciziei de stabilire a impozitelor succesorale, Fiscul este nevoit pentru păstrarea rangului să-si întabuleze privilegiul ca măsură de simplă asigurare. În acest caz admisibilitatea întabulării pură și simplă depinde de faptul dacă dreptul de proprietate al moștenitorilor este întabulat în cartea funduară, condițiune esențială cerută de art. 71 din regulamentul Cărții funduare.

Se poate întâmpla însă ca dreptul de proprietate al moștenitorilor să nu fie încă întabulat în Cărțile funduare pentru motivul că procedura succesorală nu este terminată. Stim că aducerea deciziei de predare a succesiunii se poate face după mai mulți ani dela deschiderea succesiunii, ea fiind suspendată prin eventualele procese dintre moștenitori (cazul îndrumării la proces) prin dezbaterii succesiunii anterioare sau alte piedici, cum ar fi în mod caracteristic neglijența notarului comunal de a înainta Judecătoriei actele care îndrumază procedura succesorală.

În aceste cazuri deci, când dreptul de proprietate al moștenitorilor nu este încă întabulat în Cartea funduară, Fiscul trebuie să

uzeze de dispozițiunile art. 74 din reg. Cărtii funduare, cerând în baza acestui articol, întabularea drepturilor sale, *condiționată* de întabularea ulterioară a dreptului de proprietate asupra mostenitorilor.

Acest fel de întabulare condiționată, deși nu duce deocamdată la vânzarea imobilului asigură totuși Fiscul în contra prescripției și a înstreinării.

În cazul când Fiscul voeste a scoate chiar în vânzare astfel de imobile iar întabularea succesiunii pe seama mostenitorilor întârzie, el nu are altă cale decât să intervie, în calitate de creditor, în procedura succesorală pentru a grăbi soluționarea chestiunilor pe care eventual părțile de rea credință le-ar lăsa în nelucrare.

În legătură cu aceste măsuri, observăm că pentru succesiunile din Ardeal și Banat deschise înainte de 29 Aprilie 1927 (data promulgării legii timbrului) prescripția impozitului succesoral, conf. art. 100 par. 4 și 112 legea timbrului, se împlineste la 29 Oct. 1937, când timpul de 10 ani cerut pentru prescripție conf. art. 99 p. C), se va fi scurs și până când Fiscul poate lua măsurile necesare pentru a împiedeca îndeplinirea prescripției.

Dacă prin urmare, dreptul Statului, ca unul ce este pendinte de rezolvirea în fond a dreptului de moștenire, se lovește în mod logic și inevitabil de procedura de succesiune în vigoare în Ardeal, nu este mai puțin adevărat că legile în vigoare dau posibilitate Statului de a-și asigura în mod suficient drepturile, situațiune care evidentiază cum, cu toate greutățile inerente procesului de unificare legislativă, în această materie s-a păstrat un echilibru satisfăcător între normele de drept aplicabile.

Cluj, 9 Oct. 1936.

LIVIU TECLU

iudecător la judecătoria
Cluj urbană

Două chestiuni importante în materie de execuție.

I. Locul unde se tine licitația.

Interpretarea art. 147 din legea execuțională

Dl Ioan Șerban, avocat din Năsăud ne semnaleză o controversă, care se prezintă la interpretarea art. 147 din legea execuțională, în ce privește dispozițiunea din alin. penultim, unde se vorbește de prețul de strigare al imobilelor scoase în licitațiune. Textul original al legii este următorul: „Dacă prețul de strigare trece peste 5000 floreni, tot așa dacă prețul de strigare este mai mic, dar imobilul este situat la sediul instanței C. f. sau în apropiere, licitația va fi fixată în localul C. F. de când licitația celorlalte imobile situate în alt loc, a căror preț de strigare nu întrece suma de 5000 floreni, trebuie ținută la primăria respectivă”.

Cele două traduceri ale legii execuționale ce avem în Ardeal, diferă una de alta, în ce privește suma fixată în lei. Într'una se arată 5000 lei, într'alta 10.000 lei.

Suntem de părere, ca și dl Ioan Șerban, că suma trebuie fixată în 5000 lei, fiindcă Jurnalul Consiliului de miniștri apărut în Mon. Of. No. 120 din 3 Sept. 1920 a stabilit cursul coroanelor pentru preschimbare: 2 cor. la 1 Leu. Cei ce se referă ca argument la hotărârea Cons. Dirigent din Ardeal, No. 900—1921, susținând valoarea de 10.000 lei, pierd din vedere, că această hotărâre pe lângă faptul că avea un caracter general, ea emana dela direcțiunea ținuturilor alipite și a unificării administrative, cu atribuțiuni reduse, stabilite de Min. de Internă. (Mon. Of. No. 113 din 24 VIII: 1920) fiind astfel numai o expozițiură a guvernului central, deci decretul acestei direcțiuni nu pot avea putere de lege.

În asemenea condițiuni în textul legii se va fixa suma de 5000 lei, așa cum se arată în traducerea legii execuționale de dr. Ig. Bartha.

II. Inserarea publicațiunii de licitație.

Când și unde se înserează această publicație?

Art. 152, alin. 3 din legea execuțională arată: „Dacă prețul de strigare întrece suma de 300 lei, publicațiunea de licitație se va însera într'o gazetă locală; iar dacă prețul de strigare întrece suma de 2000 lei, înserarea se va face în foaia oficială”.

Astfel procedura care trebuie urmată în cauză este aceea, de a se afișa publicațiunea prin afiș la primăria comunelor și să fie comunicată celor interesați în caz dacă prețul de strigare întrece suma de 300 lei, înserându-se într'o gazetă locală; iar dacă prețul de strigare trece peste 2000 lei, publicațiunea se va însera odată în Buletinul Justiției sau M. Of.

Este binevenită punerea în discuție a acestor două chestiuni, dându-se rezoluții în diferite feluri la instanțele de fond.

B. I.

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a.

Decizia Nr. 698—1936. Președinția Dlui S. Tipel cons.

Ordonanța 4420—918. Actul de vânzarea imobilului nefiind semnat de ambele părți, el este un act unilateral și deci nu constituie un document conform ord. 4420—1918.

DELIBERÂND.

Asupra recursului făcut de Parohia gr. catolică din S. contra deciziei Curtii de Apel sec. III, Nr. 1027—1935, dată în proces cu A. S.

Având în vedere decizia atacată cu recurs, din care se constată că intimatul a chemat în judecată pe recurenta pentru a fi obligată să-i restituie suma de 120.000 lei reținută fără drept susținând că a cumpărat dela numita un imobil cu preț de 160.000 lei, din care i-a plătit 120.000, rămânând ca restul să-l achite la primirea actului de întabulare. Că ulterior a somat-o de mai multe ori în acest scop însă nu-

mita, nefiind nici ea intabulată în c. f. deoarece nu plătiise prețul de cumpărare vechiului proprietar B. B., a tot amânat sub diferite motive, până într-o zi un creditor al acestuia din urmă a scos imobilul în vânzare și intimatul a fost silit să-l cumpere la licitație cu 77.000 lei. Că deci lipsind un act scris în sensul ordonanței Nr. 4420—1918, necesar pentru valabilitatea vânzării făcute de recurenta, dânsa urmează să-i restituie suma reținută fără drept; iar recurenta a cerut respingerea acțiunii, susținând că desi nu s'a încheiat un act scris formal, totuși există acte, prin care se confirmă existența elementelor unui act de vânzare și anume: 1. procesul verbal al adunării generale a credincioșilor parohiei, prin care s'a hotărât să se vândă intimatului imobilul în litigiu cu prețul de 160.000 lei; 2. cererea de împrumut a intimatului la Banca Agrară din C. în vederea achitării datoriei pentru imobilul cumpărat cu 160.000 lei.

Că Tribunalul Cluj, secția I., prin sentința Nr. C. 894—1934, admite acțiunea; recurenta făcând apel, Curtea de Apel C., Secția III prin decizia atacată cu recurs respinge apelul confirmând sentința apelată.

Că, pentru a da această soluție, Curtea de Apel adoptă motivele din sentința primei instanțe că actul de vânzare-cumpărare intervenit între părți nu este valabil, nefiind cuprins într'un act document scris conf. ordonanței Nr. 4420—1918 și adaugă referindu-se la apărarea recurentei că nici procesul verbal al adunării credincioșilor Parohiei, prin care s'a hotărât să se vândă intimatului imobilul în litigiu și nici cererea intimatului, adresată B-cii Agr. din C., pentru acordarea unui împrumut, acte unilaterale și ne semnate de partea adversă, nu constituie acte scrise în sensul ordonanței, așa că suma pretinsă prin acțiune urmează să fie restituită ca reținută fără cauză.

Având în vedere că prin motivele de casare, recurenta invoacă violare de lege, exces de putere, violarea ord. 4420—1918 și eroare grosieră de fapt și susține în desvoltare, între altele, că Curtea de Apel numai prin violarea ordonanței Nr. 4420—1918 a putut confirma admiterea acțiunii intimatului, de oarece există acte care corespund acestei ordonanțe, întrucât intimatul a luat parte la Adunarea Credincioșilor și a semnat cererea de împrumut introdusă la Banca Agrară din C.

Considerând că, potrivit dispoz. ordonanței Nr. 4420—1918, pentru valabilitatea unui act juridic, având de obiect înstrăinarea unui imobil, este necesară existența unui act scris.

Considerând că, conform art. 884 c. c. a., o condițiune esențială pentru valabilitatea unui contract scris constituie semnarea lui de către părțile contractante, fără care contractul nu poate să fie considerat ca încheiat.

Considerând că în speță Curtea de Apel, stabilind, în urma examinării actelor la care se referă recurenta, că aceste acte nu cuprind convențiunea părților, cu privire la obiectul vânzării și prețul lui și nici semnăturile părți-

lor, fiecare din ele fiind un act unilateral, ne semnat de cealaltă parte, este evident că în această situațiune actele invocate nconstituind un act scris valabil în sensul dispozițiilor legale de mai sus, ele nu puteau servi recurentei ca bază pentru reținerea sumei de 120.000 lei primită de la intimat.

Că așa fiind, Curtea de Apel nu a violat ordonanța Nr. 4420-1918 când a conchis ca și prima instanță, la admiterea acțiunii intimatului pentru restituirea acestei sume, reținută de recurenta în baza unui act nevalabil și în consecință, acest motiv de casare fiind neîntemeiat recursul urmează a se respinge fără a mai fi utilă în cauză și discutarea celorlalte motive de recurs. Soluțiunea dată de Curtea de fond, urmând a se menține pe consideratiunea de mai sus cu cheltueli de judecată fixată prin apreciere la suma de 3000 lei.

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casați Secția III-a

Decizia Nă. 1274—85. Preșidența Dni D. G. Lupu preș.

Cambie. Emisiune. Dacă novează raportul fundamental. Soluțiune negativă.

Având în vedere că prin motivele de casare recurentul se plânde de exces de putere, omisiune esențială, denaturare de acte și gresită interpretare și aplicare a art. 1130 combinat cu 1128 c. civ., — susținând în esență că prin cuvintele „Netto sase luni accept data facturii“ aflate pe facturile ce i-au fost trimise de intimată, prin răspunsul acestia la interogator în care recunoaște că plata mărfurilor urma să se facă „contra accept“ precum și prin recunoașterea făcută prin prima sa acțiune pe care și-a întemeiat-o pe cambii și nu pe raportul fundamental, s'a dovedit în speță, că prin emiterea cambiilor în mâna vânzătorului, părțile au înțeles să noveze raportul fundamental, într'o obligațiune cambială;

Considerând că în principiu emiterea unei cambii odată cu încheierea unui raport juridic din care ea derivă, nu implică o novatiune; că astfel chestiunea, dacă odată cu contractarea unui raport juridic emitându-se de către debitor și cambii aceasta constituie sau nu o novatiune a raportului juridic, este o chestiune care urmează a se transa în conformitate cu principiile generale ale dreptului civil privitoare la novatiune;

Considerând că potrivit art. 1130 c. civ. voință de a nova nu se presupune, ci ea trebuie să fie expresă, să rezulte în mod manifest din acte;

Că astfel fiind și întrucât din expresiunile „netto sase luni accept data facturii“ aflate pe facturi, din interogatoriul intimatei în care a recunoscut că plata mărfurilor urma să se facă „contra accept“ precum și din împrejurarea că înainte de a face acțiune contra recurentului întemeiată pe raportul fundamental, in-

ținuta a făcut actiune cambială, nu rezultă în mod clar și manifest intențiunea părților de a nova raportul fundamental într'un raport cambial, pe drept cuvânt și fără a săvârși nici una din greselile imputate prin motivele de casare, instanța de fond a decis că în speță n'a intervenit o novatiune a raportului fundamental într'un raport cambial, dar că s'au emis cambii numai pentru o garanție în plus, că mărfurile furnizate recurentului vor fi plătite;

Că prin urmare motivele de casare fiind nefondate, recursul urmează a fi respins.

Inalta Curte de Casație Secția III-a.

Dec. Nr. 804—35. Președinția Dnii C. Baleanu consilier.

Ardeal. Gaj. Gaj comercial și gaj civil. Concurs de urmărire.

Având în vedere că desi este exact în drept că în cazul vânzării prin licitație a gajului comercial dispozițiile art. 89, 111, 114 și 118 din legea execuțiunii nu sunt aplicabile și că în conformitate cu art. 115 a zisei legi și art. 306 cod. comercial creditorul gagist în interesul căruia s'a ținut licitația va elibera debitorului prisosul rămas din pretul de vânzare al gajului după îndestularea sa, totuși este o normă de drept, că dacă același lucru — cum și în speță — este grevat cu dreptul de gaj mai multor creditori, vânzarea gajului întreprinsă de unul dintre creditori servește și intereselor celorlalți creditori, din ce rezultă, că în cazul concursului mai multor creditori gagisti, creditorul urmăritor nici în ipoteza art. 306 cod. comercial nu poate elibera prisosul din pretul de vânzare debitorului fără de a cerceta natura juridică a dreptului de gaj al creditorului concurent;

Având în vedere că gajul este sau civil sau comercial după cum el a fost constituit pentru garantarea unei obligațiuni civile sau comerciale deosebindu-se aceste două feluri de gaj în legislația Transilvaniei prin procedură de îndestularea creditorului urmăritor și efectele față de ceilalți creditori ai debitorului urmărit.

Că în adevăr, pe când dreptul de gaj civil nu se poate valida decât pe calea actiunii și cu asistența judiciară, procedându-se la scoaterea în vânzare a lucrului constituit drept gaj în conformitate cu art. 102—114 din legea de execuție, fiindu-i opozabile drepturile de privilegiu și drepturile de preferință ale celorlalți creditori ai debitorului urmărit, — dreptul de gaj comercial se poate valida fără asistență judiciară, efectuându-se vânzarea lucrului gajat de însăși creditorul urmăritor îndestulându-se acesta din pretul de vânzare obținut la licitație, fără de a-i se putea opune drepturi de privilegiu sau de preferință de către ceilalți creditori;

Având în vedere că din cele de mai sus, rezultă că creditorul gagist comercial urmăritor cu toate dispozițiunile art. 305 și 306 cod. comercial dacă el se găsește în concurență cu alți creditori gagisti, nu va putea elibera prisosul rămas din pretul de vânzare al obiectului gajat deoarece dacă dreptul de gaj al creditorului concurent este de natură comercială, prisosul se cuvine exclusiv acestuia, iar dacă

dreptul lui este de natură civilă creditorul urmăritor trebuie să consemneze prisosul pentru a fi repartizat de judecătoria competentă conf. art. 102—114 legea execuții; că aplicând acest principiu în speță, recurenta Albina în cazul dacă dreptul de gaj al Casei de păstrare este de natură comercială ar fi obligată a-i elibera acesteia și nu firmei Fratii F., prisosul rămas din pretul de vânzare al lemnului după îndestularea sa, deoarece în această ipoteză de dreptul de gaj al Casei de Păstrare nu e opozabil nici unui privilegiu sau drept de preferință al terților creditori, — iar în cazul dacă dreptul de gaj al Casei de Păstrare ar fi de natură civilă, numai atunci recurenta Albina ar fi în drept să consemneze excedentul pentru repartizare și întrucât l-a repartizat ea, instanțele judecătorești în cadrele acestui proces trebuie să controleze dacă repartizarea era făcută în condițiunile legii;

Că neprocedând și nejudicând conform celor de mai sus, Curtea de Apel a pronunțat o decizie căsabilă astfel că recursul urmează a fi admis și a se casa decizia atacată.

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a.
Decizia Nr. 408—1936, Președinția Dnii C. Macri consilier

Calea de atac a unei hotărâri precum și competența instanțelor superioare se fixează de legea în vigoare la momentul pronunțării hotărârii.

DELIBERÂND,

Asupra incidentului ridicat de reprezentantul recurentului că această Inalta Curte nu este competentă a judeca recursul pornit de C. S. împotriva sentinței Tribunalului Cluj S. IV., în proces cu B. A. S. A. Cluj, fiind competentă Curtea de Apel Cluj;

Având în vedere că, din această sentință și actele dela dosar, rezultă că prin cartea de judecată cu No. 5422 din Iulie 1933, Judecătoria Urbană Cluj, a respins ca nefondată actiunea introdusă de recurent în contra intimății, pentru plata unei pensii lunare, ce pretindea că i se cuvine în calitate de fost salariat al acesteia; Că, în contra cărții de judecată arătată recurentul a făcut apel, iar Tribunalul Cluj S. IV.; prin sentința supusă recursului de față, l'a respins, confirmând hotărârea primei instanței

Că, Curtea de Apel Cluj S. II., fiind sesizată cu judecarea recursului în contra sentinței Tribunalului, prin deciziunea cu No. 468—1935, și-a declinat competența în favoarea acestei Inalte Curți, pe consideratiunea trasă din faptul că, întrucât cartea de judecată a fost pronunțată la 1 Iulie 1933, înainte de înființarea Judecătoriei de Muncă Cluj, instanța competentă a judeca recursul nu poate fi decât aceia prevăzută de dreptul comun, iar nici decum de legea pentru organizarea și înființarea jurisdicției muncii;

Cosiderând că potrivit principiilor constante în drept, calea de atac a unei hotărâri

precum și competența instanțelor superioare, trebuie determinată după dispozițiunile procedurale fixate în această privință de legea în vigoare în momentul când s'a pronunțat hotărârea în prima instanță.

Având în vedere că, în spetă, din cele arătate mai sus, rezultă că este necontestat că, cartea de judecată prin care s'a soluționat litigiul dintre patron și salariat, a fost pronunțată de către Judecătoria Urbană Cluj, la data de 1 Iulie 1933, deci sub imperiul legii pentru înființarea și organizarea jurisdicției muncii dela 15 Februarie 1933, care reglementând raporturile dintre patron și salariat și orânduind o procedură și o competență specială a prevăzut prin art. 11, al. 4, că recursurile îndreptate în contra sentințelor Tribunalului date în apel, se vor judeca de Curtea de Apel în circumscripția căreia se află sediul judecătoriei respective.

Că, în asemenea situație de fapt, recursul de față pornit în contra sentinței prin care Tribunalul Cluj a statuat în apel asupra citatei cărți de judecată, urmează a fi cercetat potrivit normelor de competență prevăzute în art. 11, al. 4 din citata lege, sub imperiul căreia s'a pronunțat hotărârea în primă instanță a Judecătoriei, deci de către Curtea de Apel Cluj, în circumscripția căreia se află Judecătoria, iar nu de această Înalță Curte, după cum gresit a hotărât Curtea de Apel.

Jurisprudențe penale

Înalta Curte de Casație și Justiție Secția II.

Decizia No. 8486/1935. Președ. Dlul Th. Radu consilier

Penal. Când persoana a provocat arestarea din propria-i vină nu mai subsistă dreptul de despăgubire prev. de art. 576 pr. p.

DELIBERÂND:

Asupra cererii înregistrată la Tribunalul Cluj sub No. C. 99 din 10 Ianuarie 1933, prin care petiționara I. C. cere în baza art. 576 p. 3, pr. p. a i se stabili dreptul de despăgubire conform art. 587 pr. pen. pentru arestul preventiv ce l'a suferit în cauza penală pornită contra sa pentru delictul de luare de mită și crima de extorcherie, infracțiuni, de cari a rămas achitată definitiv în baza art. 326 pct. 1, pr. p. prin dec. Curtii de Apel Cluj S. III No. P. III 1088 din 1932 în ce privește primul fapt și prin sentința tribunalului Cluj, S. II-a No. 2605—1931 în ce privește ultimul.

Având în vedere, că în cauză s'au îndeplinit formalitățile prev. de art. 584, 586 alin. 1, pr. pen.

Având în vedere, că petiționara găsindu-se achitată în baza art. 326 pct. 1, pr. p. de infracțiunile de cari se face amintire mai sus, a suferit în cauză arest preventiv dela 15 Decembrie 1930, până la 8 Ianuarie 1931, când a fost pusă în libertate conform deciziei Camerii de Punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel Cluj, care respinge apelul parchetului contra jurnalului de infirmarea mandatului de arestare emis contra petentei de că-

tre judecătorul de instrucție al Tribunalului Cluj.

Considerând că din punct de vedere al legalității, după cum rezultă din examinarea dosarului, actele de procedură dela arestarea petentei și până la punerea ei în libertate, s'au săvârșit cu respectarea tuturor normelor procedurale aplicabile în materie.

Considerând, că legiuitorul din motive de echitate statuând asupra dreptului de despăgubiri, pentru arestul preventiv, sau de instrucție suferit în cazurile prev. de art. 576 pr. p. a stabilit prin art. 577 pr. p. anumite excepțiuni cari ridică dreptul la aceste despăgubiri a aceluia care achitat fiind sau în privința căruia s'a stins procedura, a săvârșit în cursul procesului începând uneori cu primul act de procedură una din faptele de care se face mențiune în acest din urmă text.

Considerând că petenta prin declarațiile date în cursul primelor cercetări, când a avut loc și arestarea ei, cât și prin atitudinea sa așa după cum rezultă și din analiza dosarului, s'a făcut suspectă, că ar putea dispărea și conrupe probele, într'o afacere a cărei proporții nu se putea cunoaște, date fiind acele declarațiuni și aceea atitudine.

Că față cu aceste constatări, că petenta s'a făcut arestată din propria-i vină, nu mai poate subsista dreptul de despăgubiri prev. de art. 576 pr. p. întrucât nimeni nu poate trage beneficiu în justiție din propria lui culpă.

Că în acest sens, dispozițiunea art. 577 pr. p. nu se poate considera limitativă deoarece era firesc, că legiuitorul să nu mai prevadă expres cazul, când prin propria lui culpă, acel care cere despăgubirea a dat loc la arestarea sa, în asemenea împrejurări prejudiciul survenit datorându-se lui exclusiv.

Considerând, că numai în atare caz este relevant faptul, dacă există vre-unul din cazurile prev. de art. 576 pr. pen.

Că astfel fiind cererea de față este nefondată și urmează a se respinge.

Jurisprudențe la diverse legi

Înalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia No. 554—986. Președinția Dlul C. Crăciunescu Cons.

IMPOZITE COMUNALE.

În conformitate cu art. 25 din legea pentru organizarea finanțelor locale dela 14 Aprilie 1933, comunele sunt autorizate să înființeze taxe, pentru diferitele servicii organizate pentru uzul particular al locuitorilor, precum: serviciul curățirii gunoaielor, serviciul apelor, serviciul vidanțelor, tăierea vitelor, cotitul vaselor, cântăritul mărfurilor, curățitul cosurilor, controlul sanitar de cântărire și al preturilor de vânzarea pâinei și al altor alimente, precum și pentru orice alte servicii prestate particulare de către comună.

De aici rezultă că principiul fixat de legiuitor ca o condițiune esențială a valabilității

perceperii acestor taxe, este ca ele să constituie un echivalent al unor servicii prestate de autoritatea care le percepe, aceste taxe neputând fi încasate decât de la cei ce uzează în mod direct de aceste servicii și în măsura folosirii lor. Prin urmare serviciile trebuiesc în primul rând prestare efectiv particularilor și în interesul lor personal:

Că celelalte servicii prestate de comună, cum ar fi, de pildă, controlul sanitar al alimentelor, nefiind înstituite pentru uzul particular, ci în scopul de a se apăra sănătatea populației, deci în interesul utilității generale, urmează a fi exceptate dintre serviciile vizate de textul de lege citat și ca atare a se decide că pentru asemenea servicii de utilitate generală, comunele nu sunt autorizate a fixa taxa în discuțiune.

Astfel fiind și întrucât în speță taxa fixată de către primăria recurentă prin art. 299 din regulamentul, pentru faptul material al introducerii animalelor tăiate și produselor în Capitală, nu are ca contra echivalent niciun fel de serviciu prestat de autoritatea administrativă, particularului, cu drept cuvânt față de această constatare și principiile sus expuse. Comitetul central a hotărât că numita taxă este contrară dispozițiilor art. 25 din legea finanțelor locale și ca atare trebuie anulată.

Cererea recurentei de a produce dovada că municipiul face controlul alimentelor și cărnurilor introduse în Capitală și că, prin urmare, ar presta un serviciu în interesul particularilor, este neconcludentă, deoarece controlul sanitar al alimentelor este un serviciu obligatoriu prevăzut de art. 287 din regulament și este prestat, nu în interesul particularului — în speță al intimatului, — ci în interesul sănătății publice.

Comitetul Central de Revizuire, respingând această dovadă pe aceleași considerațiuni, nu a săvârșit nici un exces de putere sau nemotivare, așa încât recursul urmează a se respinge.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia No. 269 — 1935. Președinția Dlul C. Crăciunescu cons.

Contencios. Functionarul nestabil nu are acțiune în contencios.

Simplul fapt că functionarul a obținut o mărire de salariu sau că a ocupat diferite funcțiuni superioare, nu-i conferă definitivarea. Numai un aviz formal în sensul unei avansări în funcție, dat de comisia de propuneri și avansări, îi poate conferi definitivarea.

Având în vedere că recurentul se plânge de violarea art. 7, 37 și 64 al. 2 din legea Statutului Functionarilor Publici, exces de putere și eroare grosieră de fapt, susținând în esență că dânsul putea porni acțiunea în contencios întrucât era stabil încă înainte de apariția legii administrative din 1925, prin numirile care s'au făcut și cu atât mai mult că la 1 Ianuarie 1928, a fost înaintat în salariu, majorându-se salariul de bază de la 250 lei la 450 lei lunar ceiace echivalează cu o definitivare; că el se bucură de stabilitate și după legea administra-

tivă din 1925 care prin art. 371 respectă drepturile notarilor aflați în serviciu, drepturi câștigate pe baza Statutului Functionarilor Publici; că starea de fapt a fost stabilită prin eroare gravă de fapt; recurentul a mai invocat oral și violarea art. 4 și 8 din legea contenciosului administrativ, întrucât chiar în ipoteza că el era functionar nestabil, totuși putea cere recunoașterea acestei situațiuni precare și deci reintegrarea sa în situația ayută înainte de suspendare:

Considerând că după dispozițiunile art. 4 și 8 din legea contenciosului administrativ, numai functionarii inamovibili și stabili au dreptul la acțiune în contencios în cazurile acolo arătate:

Că prin art. 37 și 64 din legea pentru Statutul Functionarilor Publici se prevede condițiunile pentru ca un functionar să dobândească stabilitatea și anume, printre altele, în urma avizului Comisiunii pentru numiri și înaintări dacă vor fi găsiți destoinici.

Că în speță însuși recurentul arată că acest aviz l'a avut numai atunci când i s'a majorat salariul la 1 Ianuarie 1928:

Că astfel fiind recurentul nu poate pretinde că a dobândit stabilitatea numai pe simplul fapt că a deținut succesiv diferite funcțiuni administrative până la 1 Ianuarie 1928 (vice notar, notar delegat, subnotar, notar stagiar), căci în sensul art. citate definitivarea nu se acordă decât numai în urma avizului Comisiunii de propuneri și înaintări; ori nici recurentul nu afirmă că a avut un asemenea aviz până la acea dată;

Că împrejurarea pe care o invoacă dânsul că la 1 Ianuarie 1928 a dobândit stabilitatea prin aceea că a fost înaintat în salariu, nu-i atribue calitatea de functionar stabil, căci dacă este exact în drept că înaintarea în grad, bine înțeles cu avizul Comisiunii de propuneri și înaintări, implică definitivarea, aceasta însă din cauză că acel aviz care opinează la înaintarea unui functionar într'un grad în care el se bucură de stabilitate cuprinde neîndoios intențiunea de a-l confirma pe cel înaintat în funcțiunea pe care o are și pe de altă parte aceea înaintare fiind și atestatiune din partea autorității a meritelor functionarului:

Că însă în speță recurentul nu a fost înaintat în grad ci numai i s'a majorat salariul de bază de la 250 lei la 450 lei lunar, și această majorare de salariu nu echivalează cu o înaintare în sensul art. mai sus arătat, ea fiind făcută numai în scopul armonizării salariilor, întrucât Statutul Functionarilor Publici nu recunoaște și dreptul la avansare în salariu:

Că nici art. 371 din legea administrativă din 1925, pe care-l invocă recurentul nu-i poate atribui calitatea de functionar stabil, întrucât acest text se referă la functionarii stabili aflați în serviciu la punerea în aplicare a legii citate; ori, după cum s'a arătat mai sus, recurentul nu dobândește stabilitatea pe baza legii Statutului Functionarilor Publici.

Că obiecțiunea recurentului că chiar dacă nu ar fi fost stabil, el putea totuși cere în con-

formitate cu art. 4 și 8 din legea conenciosului administrativ recunoasterea acestei situații precare și reintegrarea în drepturile avute anterior suspendării sale, este de asemeni nefondată căci un funcționar nestabil nu are drept la acțiune în conencios, nici chiar în cazul de înlocuire, și cu atât mai mult articolele citate nu se pot aplica în cazul unui funcționar numai suspendat din serviciu:

Că nici aceste texte și nici vre-o altă dispozițiune din lege nu prevede că un funcționar nestabil poate în cazul de suspendare să ceară reintegrarea sa și în lipsa unui atari dispozițiuni, împrejurarea pe care o invocă recurentul nu-i putea da dreptul de a porni acțiune în contencios:

Că astfel fiind, Curtea de Apel respingând acțiunea în contencios a reclamantului, pe motivul că numitul nu se bucură de stabilitate nu a violat textele de lege invocate, nu a săvârșit un exces de putere și întrucât starea de fapt concordă cu actele dela dosar nu a săvârșit nici o eroare gravă de fapt:

Că dar motivele de casare nefiind fondate, recursul urmează a se respinge.

Văzând și cererea de cheltueli de judecată și apreciind o fixează la suma de două mii lei.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a
Decizia Nr. 819-935, Președinția D-lui V. Erbiceanu cons.

Medic de circumscripție. Inamovibilitate.

Atribuțiuni.

Din caracterul și menirea instituției inamovibilității decurge în mod necesar dreptul pentru funcționar nu numai la gradul și locul său dar și a fi menținut în exercitiul atribuțiilor funcției sale, atribuțiuni ce nu-i pot fi luate decât în cazurile și cu formele prevăzute de lege. (Art. 197, 550 și 560 din legea sanitară dn 1930).

Având în vedere că Ministerul recurent se plânge de violarea textelor de lege invocate, omisiune esențială și denaturare susținând în esență că actul Ministerului cu Nr. 41.236—1933, prin care s'a luat din atribuțiunile reclamantului orasul Slănic, s'a dat în mod legal, întrucât aceste atribuțiuni i s'au luat în baza legii sanitare care prevede numirea de medici comunali și ca atare numirea doctorului Vălcescu s'a făcut în conformitate cu legea; că așa fiind reclamantul nu are nici un drept vătămă care să-i dea dreptul la acțiune în contencios:

Considerând că nu se contestă în fapt că reclamantul a fost numit în 1924 medic al circumscripției Slănic Prahova în compunerea creia intră și rasul Slănic, iar în 1926 a fost confirmat definitiv în acest post.

Considerând că în conformitate cu art. 197 din legea sanitară dela 1930 acești medici sunt declarați inamovibili iar prin art. 550 și 560 se arată că ei își păstrază locurile lor.

Considerând că principiul inamovibilității a fost introdus de legiuitor în vederea importanței lui sociale pentru ca funcționarul să-și îndeplinească în deplină libertate atribuțiunile

și îndatoririle funcției sale, în condițiunile cele mai bune pentru interesul general.

Că din caracterul și menirea instituției inamovibilității decurge în mod necesar dreptul pentru funcționar nu numai la gradul și locul său dar și a fi menținut în exercitiul atribuțiilor funcției sale, atribuțiuni ce nu-i pot fi luate decât în cazurile și formele prevăzute de lege:

Că așa fiind noua lege sanitară din 1930 nu ridică reclamantului acest drept ci dimpotrivă l'a menținut prin art. 550 și 560, căci numitul fiind medic inamovibil și păstrându-și locul său, el are dreptul și la toate atribuțiunile acestui loc:

Că prin urmare actul ministerului prin care i s'a suprimat reclamantului atribuțiunile de medic în orasul Slănic — oras care intră în circumscripția sa — a fost dat cu vătămarea drepturilor sale:

Că în adevăr potrivit art. 1 și 8 din legea contenciosului administrativ prin drepturi vătămăte legiuitorul a înțeles situațiunile juridice personale garantate de lege prin obligațiunea impusă autorității administrative de a le respecta și prin sancțiunea — ca consecință — a nulității actelor care le vătămă, ori după cum s'a arătat mai sus reclamantul are dreptul în calitate de funcționar inamovibil la toate atribuțiunile locului ce ocupă — deci și în orasul Slănic — garantat prin art. 550 și 560 din legea sanitară din 1930, fiind indifereent că în orasul Slănic s'a numit ca medic comunal și Dr. Vălcescu, căci atribuțiunile acestuia, potrivit legii sus menționate, nu sunt identice și nu contrazic atribuțiunile reclamantului.

Că decidând astfel Curtea de Apel nu a violat textele de lege invocate, nu a săvârșit omisiunea esențială sau denaturare, astfel că motivele de recurs fiind nefondate, recursul urmează a fi respins.

Curte de Apel Cluj Secția I,

Decizia No. 869-1935, Președinția D-lui I. Mănescu președinte.

Conform art. 69 din L. lichid. datoriilor agr. și urb. acțiunea provocatorie fiind acțiune de constatare poate fi intentată la instanța care potrivit dreptului comun e competentă să judece acțiunile de constatare întemeiate pe raportul de drept comun, adică al locului de îndeplinire.

Contra deciziunii tribunalului, reclamanta Banca Aurora s. a. Năsăud a făcut apel cerând reformarea deciziunii și respingerea incidentului dilatoriu.

Pârâțul a cerut respingerea apelului și obligarea reclamantei și la plata cheltuelilor de ape.

Având în vedere că din actele dela losarse constată, că Banca Aurora a făcut o acțiune provocatoare cerând a se constata că pârâta debitoare H. A. nu beneficiază de asanare agricolă, ci intră numai în prevederile art. 30 din legea pentru lichidarea datoriilor urbane.

Că această acțiune introducându-se la tribunalul Bistrita pârâta a ridicat incidentul de

incompetență bazat pe art. 180 p. 3 susținut că această acțiune trebuie introdusă la instanța domiciliului părâtei.

Că Tribunalul a admis acest incident și a stins procesul, motivând că conform art. 19 din Pr. civ., este competent Tribunalul Cluj pe teritoriul căruia părâta își are domiciliul și nu Tribunalul Năsăud.

Având în vedere că legea pentru lichidarea datoriilor rurale și urbane prin art. 68 al legii dispune că instanțele de fond sau de urmărire sunt competente în orice stadiu al pricinii de a se pronunța asupra chestiunii dacă debitorul îndeplinește condițiile spre a intra în prevederile legii.

Că prin art. 69 alin. ultim al legii se prevede, că creditorul va putea cere și pe calea unei acțiuni principale să stăvilească dacă debitorul beneficiază de această lege, fără a se preciza în lege instanța care e competentă de a judeca asemenea acțiuni, ori în lipsă de stipulațiune legală sunt a se aplica normele dreptului comun.

Având în vedere că în conformitate cu dispozițiunile procedurii civile acțiunile de constatare pot fi introduse la instanța locului de îndeplinire, fiind aceasta instanța competentă de a le judeca.

Că acțiunea principală prevăzută de art. 69 alin. ultim al legii pentru lichidarea datoriilor agricole fiind și aceasta o acțiune de constatare poate fi înaintată spre judecare la instanța care potrivit dreptului comun e competentă de a judeca acțiunile de constatare întemeiate pe raporturi de drept comun, deci la instanța locului unde obligațiunea urmează a se îndeplini.

Considerând că locul de plată a datoriei, conform cambiilor și actului de garanție fiind în orasul Năsăud, bine acțiunea a fost introdusă la Tribunalul Năsăud.

Pentru aceste considerente incidentul de incompetență este nefondat, în consecință.

Curtea a admis apelul, a reformat sentința Tribunalului și a respins incidentul, restituind dosarul Tribunalului pentru judecarea fondului.

Cheltuelile s'au acordat conf. art. 508 Pr. c.

Pres. ss. I. Mănescu, Rap. ss. I. Muresan, Vot. ss. C. Filipescu, ss. I. Voitescu, Gref. ss. Dr. Dobocan.

OPINIE SEPARATĂ.

Subsemnatul sunt de părere că în speță n'avem de a face cu o acțiune de constatare în sensul art. 130 din pr. c. ard. lipsind condițiile acestui text de lege (necesitatea de asigurare a raportului de drept față de părât etc.), ci avem de a face cu o acțiune introdusă în baza legii speciale și anume în baza legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Având în vedere, că legea pentru lichidarea datoriilor nu dispune nimic în privința competenței instanței judecătorești, deci sunt a se aplica dispozițiunile dreptului comun și anume dispozițiunile art. 19 din pr. c. ard. con-

form cărora acțiunea trebuie introdusă la instanța unde debitorul are domiciliul său, și nici de cum dispozițiunile cari se referă la acțiunile de constatare intentate pe baza art. 130 din pr. c. ard. și conf. cărora acțiunea poate fi introdusă și la instanța locului de îndeplinire. Aceasta este și conform cu spiritul legii pentru lichidarea datoriilor, care este făcută în favoarea debitorilor și nici decum în favoarea creditorilor.

Asa fiind subsemnatul sunt de părere, că corect tribunalul a admis incidentul de incompetență și deci sentința primei instanțe trebuie menținută.

ss. Consilier G. Haupt.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I-a.
Decizia Nr. 291—1935. Președinția Dlui T. Magheru cons.

Asanare. Art. 74 din legea asanării din 7 Aprilie 1934. Înțelegeri încheiate sub imperiul legilor de conversiune anterioare celei din 1934 sunt valabile iar părțile obligate a le respecta (Art. 74 L. asanării din 7 Aprilie 1934).

Având în vedere lucrările dela dosar din care rezultă că la 7 Maiu 1934 intimata E. J. a făcut declarație pentru lichidarea datoriilor sale urbane în suma de 90.000 lei ce le avea față de firma P. L. et C. A. în baza transacțiunii din 2 Oct. 1933.

Că la 24 Maiu 1934, firma creditoare a făcut întâmpinare, cerând să se constate că intimata nu beneficiază de dispoz. legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, între altele și pentru motivul că la 2 Oct. 1933, părțile au încheiat o transacție cu privire la plata sumei datorată de intimată recurentei.

Că Tribunalul Buzău sect. I-a, prin sentința No. 445—1934 a constatat că intimata este exceptată dela beneficiul legii din 1934; că însă Curtea de Apel București secția IV, prin decizia atacată cu recurs a reformat sentința Tribunalului și respingând întâmpinarea firmei recurente, a constatat că intimata întrunește condițiunile legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane de care urmează să beneficieze.

Că, pentru a da această soluțiune Curtea de apel constată și motivează, între altele, că, potrivit art. 74 din legea din 7 Aprilie 1934, toate înțelegerile încheiate sub imperiul legilor anterioare rămân valabile și părțile sunt obligate să le respecte; că, însă, în speță, nu sunt întrunite condițiunile cerute de acest text de lege, deoarece chiar dacă transacția s'a încheiat sub imperiul legii conversiunii datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1933, debitoarea nu se bucură de avantajele acestei legi, care, prin art. 5 condiționa beneficiul legii de faptul că imobilul urban să aibă un venit anual impozabil în comunele urbane de 40.000 lei și fără să fi servit de locuință celui ce l'a clădit sau dobândit, cel mai târziu până la 18 Decembrie 1931, condițiuni neîntrunite în speță.

Având în vedere că prin motivul I de casare se impută Curtii de Apel că ar fi violat și

interpretat gresit art. 74 alin. I din legea lichidării datoriilor din 7 Aprilie 1934, prin aceea că a constatat că intimata beneficiază de dispoz. acestei legi, deși la 2 Oct. încheiase cu societatea recurentă o transacție pentru reducerea creanței și esalonarea plății restului de creanțe.

Considerând că art. 74 alin. I din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, prevede că toate înțelegerile încheiate sub imperiul legilor din 19 Aprilie 1932, 20 Aprilie 1932, 26 Oct. 1932, și 14 Aprilie 1933, sunt și rămân valabile, iar părțile sunt obligate a le respecta.

Că din modul cum este redactat acest text de lege și din întreaga economie a legii rezultă că prin cuvintele „sub imperiul legilor din 19 Aprilie 1932 etc.” legiuitorul s'a referit la toate înțelegerile ce s'au încheiat în timpul aplicării acelor legi fără a face vreo distincție între debitorii cari beneficiau și cei cari nu beneficiau de dispozițiunile legi în timpul căreia s'a încheiat înțelegerea și a înțeles ca toți aceia cari, pe timpul când erau în vigoare legile menționate au încheiat transacții cu privire la plata datoriei, să fie exceptați dela beneficiul legii din 7 Aprilie 1934.

Considerând că, astfel fiind și întrucât în speță este constatat de Curtea de fond și necontestat de părți că la 2 Oct. 1933, părțile au încheiat o convențiune privitoare la plata sumei datorată de intimată recurentei. Curtea de Apel numai printr'o gresită interpretare a menționatului text de lege a putut să constate că intimata beneficiază de dispoz. acestei legi așa că motivul I de casare fiind întemeiat, recursul urmează să fie admis fără a mai fi utilă examinarea motivului II de casare, iar decizia atacată urmează să fie atacată.

Că fiind vorba numai de aplicarea legii la faptele constatate, înalta Curte evocă fondul și față de constatarea că între părți a intervenit o convențiune, care exclude pe intimată de la beneficiul legii din 7 Aprilie 1934, respinge apelul intimății, menținând în vigoare sentința tribunalului prin care se constată că intimata nu poate beneficia de dispozițiunile noiei legi.

Pentru aceste motive, Curtea în virtutea legii, admite recursul.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 347—1935. Președinția D-lui S. Tipei cons.

Asanare. Carte Funduară. Debitori obligați să facă declarație de asanare. — Luarea înscriziunilor asupra imobilelor proprietatea debitorilor. — Instituțiunile de credit nu sunt obligate să facă declarație de asanare. (Art. 1, 26, 30, 37, 40, 49, 52 L. asanării din 7 Aprilie 1934).

Asupra recursului făcut de Banca Națională a României în contra încheierii Nr. 1948-1934, dată de Tribunalul Arad secția III-a.

Având în vedere încheierea atacată cu recurs din care rezultă, că recurenta a cerut judecătoriei mixte Arad S. C. F., ca în baza cer-

tificatului Nr. 1653—1934, liberat de Tribunalul Arad, n'a făcut declarație de neacceptarea modului de lichidare a datoriilor agricole și urbane conform legii din 7 Aprilie 1934, și că deci numitei i se aplică regimul acestei legi, — să se facă mențiunea prevăzută de art. 26 din această lege, asupra imobilelor proprietatea numitei Bănci.

Instanța de carte funduară a respins cererea.

Banca Națională făcând apel — recurs — Tribunalul îl respinge prin încheierea atacată cu prezentul recurs.

Pentru a hotărî astfel, Tribunalul motivează: că Judecătoria Arad a respins cererea pe motiv că Băncile Bănățene Unite S. A., nu sunt debitori agricoli sau urbani, conform art. 1 și 30 din lege; că prin apel se sustine că întrucât debitoarea n'a făcut declarație de asanare conform art. 40 din lege, potrivit art. 22 și 26 judecătoria era obligată să facă mențiunea cerută în c. f.: că însă art. 1 și 30 arată cine sunt debitorii agricoli sau urbani, iar art. 22, 26 și 40 din lege se referă numai la acești debitori, ori Băncile Bănățene nu sunt debitori în sensul art. 1 sau 30 din lege; că art. 52 și următorii cari prevăd beneficiile acordate Societăților Anonime, care invoacă beneficiile legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, nu arată că se poate aplica și art. 22 și 26 din legea în contra lor.

Având în vedere că prin motivele de casare se pretinde că prin violarea art. 26, 37 și 49 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane instanțele de fond au respins cererea recurentei; că art. 26, prevede posibilitatea pentru creditor, de a lua mențiuni asupra bunurilor depozitelor agricoli cari beneficiază de dispozițiunile menționatei legi, iar art. 37 extinde dispozițiunile din art. 26 și la debitorii urbani; că deși în aceste texte nu se precizează dacă aceste mențiuni se pot lua asupra bunurilor emitentilor și a giranților sau numai a celor dintâi, totuși din litera și spiritul legii rezultă că indiferent de calitatea debitorului din moment ce el beneficiază de lege, creditorii pot cere mențiuni asupra bunurilor sale; că potrivit art. 40 din lege, care face să beneficieze și giranții de aceleași avantagii ca și principalii obligați semnați pe aceiași poliță, giranții atunci când înțeleg să invoace beneficiul conversiunii, vor avea de dovedit că emitentul a făcut declarație și că ei îndeplinesc condițiunile cerute de lege; deci dacă giranții beneficiază de aceleași avantagii ca și principalii obligați, ei sunt în schimb supuși la aceleași obligații; plata ratelor la termen, garantarea acestora cu averea lor și așa mai departe, deci sunt supuși și dispozițiunilor art. 26 și 37, cari nu fac nici un fel de distincțiune; că deci este suficient ca creditorul să dovedească că principalul obligat a făcut declarație, că înțelege să beneficieze de lege, pentru ca potrivit art. 49, girantul să beneficieze și el de lege, ca și cum el însuși ar fi făcut declarația; că deci gresit instanța de fond a respins cererea recurentei pe motiv că girantul nu ar putea beneficia de conversiune, deoa-

rece nu este o persoană fizică, această condiție nefiind cerută giranților, întrucât art. 49 nefăcând nici un fel de distincție, el se aplică atât giranților persoanei fizice, cât și giranților persoanei juridice.

Considerând că din textul art. 26 și 37 al legii din 7 Aprilie 1934, rezultă că numai creditorii debitorilor obligați prin această lege să facă declarații de asanare, pot cere Tribunalelor, respectiv instanțelor de carte funduară, luarea înscrisurilor asupra imobilelor, proprietatea debitorilor: deci art. 26 nu acordă acest drept oricărui creditor al unui debitor convertibil, ci limitează dreptul la luarea înscrisurilor numai la creditorii debitorilor obligați să facă declarații de asanare.

Considerând că instituțiile de credit nefiind obligate să facă declarații de asanare, situația lor fiind reglementată de art. 52 din lege, urmează că creditorii lor nu beneficiază de dispozițiile art. 26 și 37 din lege, așa că legal Tribunalul a decis în speță că recurenta nu beneficiază față de intimată care este o instituție de credit, de dispozițiile art. susmenționate și deci nu poate fi vorba de violarea acestor texte, așa că motivul de casare fiind nefondat, recursul urmează a fi respins.

Văzând și cererea intimății de a i se acorda cheltueli.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii, respinge ca nefondat recursul făcut de Banca Națională în contra încheierii No. 1948-1934, dată de Tribunalul Arad, secția III-a, în cauză cu Băncile Bănățene Unite.

Inalta Curte de Casație Secția II.

Dec. Nr. 1263—935. Președinția Dnui Const. Gh. Rătescu preș.

Datorii isvorând din fapte penale. Fapt amnistiat. Consecințe. (art. 69 legea de lichidare a datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934).

Considerând că, legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, exceptează dela beneficiul cap. I și II al legii, o serie întreagă de datorii, printre cari, în enumerarea ce face prin art. 69 prevede în al. lit. c și acele datorii izvorâte din fapte penale, pentru care a intervenit o hotărâre definitivă de condamnare.

Considerând că, ultimele cuvinte cuprinse în acest text: „pentru care a intervenit o hotărâre definitivă de condamnare“ nu pot fi înțelese, din modul cum el a fost redactat, decât că se referă la fapte penale, iar nu la datorii, cum caută să susțină recurentul;

Considerând că, în adevăr, deși această lege de lichidare cuprinde dispozițiuni largi în ce privește ocrotirea debitorilor, totuși legiuitorul a fost călăuzit și de ideea că ar fi imoral ca și datoriile care își au izvorul într'un fapt penal constatat și pedepsit printr'o hotărâre definitivă, să poată beneficia de dispozițiile de favoare ale legii și pentru aceasta a

căutat să excepteze această categorie de debitori.

Considerând că scopul urmărit de legiuitorul noii legi, și anume, după cum s'a arătat mai sus, de a da posibilitatea să beneficieze de lege, cât mai multi debitori — și de unde deci se poate deduce înțelesul textului, — rezultă și din comparațiunea noii legi cu legea veche de unde prin leg. din 1933 se exceptase un număr mai mare de datorii printre cari în art. 12 la al. lit. g prevede și daunele rezultate din infracțiuni la legea penală chiar dacă faptul a fost amnistiat în noua lege prin textul art. 69 la al. lit. c, legiuitorul a exceptat numai acele datorii cari își au izvorul în fapte penale, pentru care fapte însă s'ar fi obținut o hotărâre definitivă de condamnare, decide a beneficia de conversiune acele datorii rezultate dintr'un fapt penal pentru care n'a intervenit o atare hotărâre definitivă de condamnare, faptul fiind amnistiat.

Considerând că excepția de mai sus de a se refuza beneficiul conversiunii numai datoriiilor izvorâte din fapte penale pentru care a intervenit o hotărâre de condamnare penală definitivă, nu și celor izvorâte din fapte amnestiate, este în concordantă cu însăși natura și efectele amnestiei.

Considerând că, în adevăr, aplicarea amnestiei are de efect să se considere atât infracțiunea cât și condamnarea ca neexistând cu alte cuvinte amnestia operând „in rem“, face să dispară ilicitul penal și cu el toate consecințele directe și indirecte, din chiar momentul nasterii lui, considerându-se cași cum nu ar fi avut ființă.

Considerând însă că, dacă amnestia face inexistent caracterul de ilicit penal al faptului comis și înlătură consecințele sale penale, nu face însă inexistent însuși faptul material care rămâne și produce toate consecințele sale civile, de unde rezultă că partea civilă poate să-și deducă și valorifice drepturile sale, drepturi care în asemenea condițiuni nu sunt legate de sancțiunea penală a faptului comis, ci ele decurg din acest fapt, care constituie o realitate, indiferent dacă puterea publică îl pedepsește sau nu, legea civilă fiind răspunzător de cel care prin faptul său a cauzat altuia un prejudiciu.

Că deci, față de principiile expuse urmează că daunele acordate în asemenea condițiuni părții civile, nu și găsesc izvorul într'un fapt penal, de existența căruia nu se mai poate vorbi după declararea amnestiei, ci au caracterul unor daune întră în condițiunile de a se bucura de dispozițiile de favoare ale legii, — neputându-se susține că instanța penală condamnând pe parte la plata lor, ar fi dat o hotărâre care în același timp ar constata cu putere de lucru judecat existența unui fapt penal.

Că, deasemenea nu poate fi întemeiată nici susținerea că, dacă o instanță penală n'ar fi constatat existența unui fapt penal s'ar fi desesizat ca necompetente de a judeca această acțiune privată, deoarece chiar dacă faptul pe-

nal a fost amnestrat, partea civilă are un drept câştigat de a-si valorifica pretentiunile sale în instanța penală din moment ce această instanță se găsește valabil sesizată, si deci cu obligațiunea de a soluționa pretentiunile părții civile, obligațiuni impuse de însăși legea de amnestrare din 6 Iunie 1929, aplicată în spetă, care prevele în art. 4 că instanțele penale vor continua la cererea părții, judecarea acțiunii civile, în aceleași condițiuni.

Că astfel fiind, instanța de fond constatând că faptul penal pentru care debitoarea intimată N. P. fusese dată judecării împreună cu sotul său, nu mai există de oarece fusese declarat amnestrat, cu alte cuvinte că datoria creditorului S. C. avea caracterul unei creanțe civile, care potrivit textului art. 69 al. lit. c. din legea pentru lichidarea datoriilor, nu putea fi exceptată dela beneficiul acestei legi, a dat o hotărâre în conformitate cu legea.

Că, în asemenea condițiuni, motivul de casare nefiind fondat, urmează a se înlătura ca atare.

Curtea de Casație Secția III-a.

Dec. No. 1815—35. Președinția Dlui D. G. Lupu preș.

Legea lichidării datoriilor agricole și urbane. — Acțiune cambială. Excepțiune de debitor conversionist. Postdatarea cambiilor. Dovada cu martori. Admisibilitatea.

Că fiind vorba de a se dovedi postdatarea unei cambii, legiuitorul a prevăzut posibilitatea de a uza de proba cu martori, lucru ce n'ar fi fost necesar dacă ar fi ca această dovadă să se utilizeze numai în instanța penală, unde conform dreptului comun orice probă este admisibilă.

Considerând că potrivit art. 78 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, faptul preschimbării unei cambii a căreia creanță ar intra în prevederile legii, se poate dovedi prin orice mijloc de probă.

Că același articol dispune că complectările nesincere a cambiilor emise în alb, făcute de creditori în scopul de a sustrage pe debitori dela beneficiile legii conversiunii se va pedepsi cu închisoare, dovada acestui fapt putându-se face prin orice mijloc de dovadă.

Că prin aliniatul penultim al art. 69 se prevede că instanțele de fond sau de urmărire sunt competente în orice stadiu al pricinii să se pronunțe asupra chestiunii dacă debitorul îndeplinește condițiile spre a putea intra în prevederile legii sau dacă debitorii sau vre-una din creanțe intră în excepțiile prevăzute mai sus precum și asupra oricăror decăderi.

Că din coroborarea acestor două texte rezultă că dovedirea postdatării săvârșită de creditor pentru a lipsi pe debitor de beneficiul conversiunii se face în instanță de fond, cu ocaziunea judecării acțiunii cambiale, când debitorul poate pretinde pe cale de excepție că intră în prevederile legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, probând manopera săvârșită de creditor prin orice mijloace.

Că a pretinde, cum face Curtea de Apel că proba cu martori este admisibilă numai în instanța penală deoarece articolul 78 creînd un delict, judecarea și dovedirea lui trebuie să urmeze calea penală obisnuită, ar însemna ca ori de câte ori o cambie în alb a fost complectată inexact de creditor, fie prin post datare, fie prin schimbarea cauzei în scopul de a lipsi pe debitor de beneficiile legii de conversiune, debitorul să se găsească dezarmat în fața unui asemenea creditor de rea credință, asistând lipsit de apărare cum prin manoperile creditorului este exclus dela beneficiul legii de conversiune.

Că legiuitorul a înțeles a admite proba testimonială în materie cambială datorită unui principiu de echitate socială ce a determinat această legiuire cu totul excepțională, ne dovedește faptul că prin primul aliniat al articolului 78 preschimbarea cambiilor atunci când privesc o creanță ce ar intra în legea conversiunii se poate dovedi prin orice mijloace de probă, și evident în instanța cambială, ne mai fiind vorba de astădată de un fapt de natură penală.

Că ar fi nelogică interpretarea după care, proba cu martori în cadrul primului aliniat al articolului 78 ar fi admisibilă în instanța cambială, în timp ce pentru dovedirea complectării frauduloase a unei cambii emisă în alb să fie nevoie ca debitorul să recurgă la instanța penală, deoarece în ambele ipoteze legiuitorul derogând dela rigorismul dreptului cambial a îngăduit proba testimonială în această materie pentru a da posibilitatea cu un ceas mai de vreme unui debitor îndreptătit să profite de avantajile legii conversiunii, să dovedească care sunt condițiunile și elementele exacte ale datoriei sale.

Că judecând și hotărând astfel, Curtea de fond a pronunțat o deciziune casabilă.

Că deci motivul de casare fiind fondat urmează a fi admis și a se casa deciziunea recurentă.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a

Dec. Nr. 647—933. Președinția Dlui C. Crăciunescu Consilier.

Termenul în care se poate introduce acțiunea în contencios. Partea achiesând la îndeplinirea unui act, face inadmisibilă plângerea în contencios.

DELIBERÂND:

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că, J. K. a cerut Ministerului de Interne, la 28 Septembrie 1931, să-i plătească suma ce i s'ar cuveni pentru diferența de salariu și să fie salarizat cu lei 7650 lunar în loc de 2600, dela data de 1 Ianuarie 1931 când a fost numit secretar de plasă.

Curtea de Apel din Cluj, prin decizia Nr. 172—1932/34 atacată prin prezentul recurs, arată că acțiunea în contencios fiind introdusă înaintea sa la 30 Ianuarie 1932 pentru reclamarea drepturilor ce pretinde, este tardivă, și pe această considerațiune o respinge.

Având în vedere motivul I de casare astfel formulat

Considerând că art. 1 din legea contenciosului administrativ pune principiul că actul administrativ de autoritate, prin care cine se pretinde vătămat în drepturile sale, se poate înfățișa în două forme și anume: 1. un act pozitiv făcut cu călcarea legilor și regulamentelor în vigoare, când adică autoritatea administrativă ia o dispozițiune prin care atinge drepturile legale ale cuiva și 2. un act negativ, când autoritatea administrativă prin rea voință — dovedită sau legalmente prezumată — refuză de a rezolva o cerere, ce i-a fost adresată.

Considerând că în ce privește termenul înlăuntrul căruia cel lezat în drepturile sale va trebui să se plângă, din interpretarea art. 4 al aceleiași legi, rezultă că: a) Actele administrative de autoritate, cu caracter pozitiv, — adică când autoritatea rezolvă și hotărăște, vor putea fi atacate în contencios oricând, afară de excepțiunile enumerate de lege, când acțiunea va trebui făcută în termen de 30 zile dela data de când cel lezat în drepturile sale a luat cunoștință de actul pozitiv al autorității și b) actele administrative de autoritate, cu caracter negativ, când adică autoritatea refuză rezolvarea unei cereri, cu alte cuvinte când la o cerere înregistrată nu răspunde, acțiunea va trebui făcută în termen de 60 zile dela data înregistrării cererii.

Considerând că, pentru cazul când — ca în speță — o cerere adresată autorității a fost rezolvată după 60 zile dela înregistrarea ei, cel lezat în drepturile sale, nemaî plângându-se pentru o nerezolvare a cererii ci pentru o rezolvare care-l vătămă în drepturile sale, — potrivit principiilor expuse, poate face acțiune oricând sau în caz de înlocuire, mutre în termen de 30 zile dela data când a luat cunoștință de actul (pozitiv) administrativ de autoritate, prin care a fost vătămat în drepturile sale.

Că astfel fiind și întrucât în speță este necontestat că recurentul s'a plâns prin acțiune în contencios, — pe care a introdus-o în ziua de 30 Ianuarie 1932, — împotriva deciziunii Ministerului de Interne Nr. 23.631—1931, comunicată prin ordinul Prefecturii Someș No. 16.294—1931 în ziua de 25 Ianuarie 1932, adică în termen de 5 zile după primirea actului administrativ de autoritate care a fost vătămat în drepturile sale, urmează că acțiunea sa a fost introdusă în termen.

Că, prin urmare, când în speță Curtea de Apel decide că acțiunea reclamantului J. K. a fost tardiv introdusă prin acest mod de a judeca, comite un exces de putere și o violare de lege.

Că dar motivul I de casare fiind întemeiat, recursul urmează a se admite, fără a se mai discuta motivul II de casare, care devine fără interes.

In fond.

Considerând că este de principiu, că partea care a dat mulțumire unei hotărâri sau a executat-o de bună voie fără nici o rezervă nu se mai poate plânge contra acelei hotărâri, mulțumirea putând să rezulte din fapte concludente și nu e nevoie să fie expresă.

Considerând că, în speță este concludent în fapt și însuși reclamantul a recunoscut că nu a protestat în termen că, desi până la data de 13 Noembrie 1930 a functionat ca notar în Com. Suciul de Sus, Jud. Someș, având un salariu lunar de 7650 lei, dela această dată, în urma punerii în aplicare a legii pentru organizarea administrației locale, a fost lăsat pe dinafară, apoi la 1 Ianuarie 1931, a fost numit secretar de plasă la Pretura Gârbău, Jud. Someș, unde nu primește decât 2600 lei salariu lunar, și că a primit acest salariu dela 1 Ianuarie 1931 și până la 30 Ianuarie 1932, când prin acțiunea prezentă solicită diferența de salariu și repararea prejudiciului.

Că în asemenea situațiune, el dând mulțumire asupra sumei primite lunar și nefăcând nici o rezervă, prin acest fapt evident că a achiesat la suma primită lunar și ca atare, acțiunea sa trebuie respinsă ca neîntemeiată, fiind contrară cu principiile în materie de achiesare.

Curte de Casație Secția III-a

Decizia No. 720—1936. Președ. Dlui D. G. Lupu președinte,

Giranti. — Dacă se pot prevala de conversiune în cazurile în cari, prin raport la debitorul principal, creanța ar fi exceptată dela aplicațiunea legii. — Soluțiune negativă. (art. 49 legea de lichidare a datorilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934).

Considerând că legea pentru lichidarea datorilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, în Cap. I. (art. 1—29) se ocupă de reglementarea datorilor debitorilor agricoli, iar în Cap. II. (art. 30—39), se ocupă de reglementarea datorilor debitorilor urbani și specifică ce anume condițiuni personale trebuie să îndeplinească debitorul agricol sau urban pentru a putea beneficia de avantajile numitei legi.

Considerând că în ce privește de giranti, garanți și în genere orice obligați accesorii ai creanțelor supuse legii din 7 Aprilie 1934, legiuitorul a prevăzut prin alin. I, art. 49 că ei beneficiază de toate avantajile debitorului principal, rămânând obligați numai în aceste limite, iar prin alin. 2 al aceluiași text, s'a prevăzut că girantul sau garantul care ar împlini în persoana sa condițiile prevăzute în art. 1 și 30, va putea să invoace dispozițiunile cap. I și II, chiar dacă debitorul principal nu ar intra în prevederile acestor capitole.

Că dar legiuitorul din 7 Aprilie 1934 prin alin. 2 a prevăzut pentru girant sau garant o situațiune mai favorabilă decât a debitorului principal și anume că, în cazul când girantul sau garantul întrunește condițiunile personale din art. 1 și 30, el se poate bucura de avantajile din Cap. I și II ale legii, chiar dacă debitorul principal nu s'ar bucura de ele.

Considerând că în cap. IV, Secțiunea III-a intitulată „dispozițiuni generale și transitorii” s'a prevăzut prin art. 69 mai multe excepțiuni dela beneficiile legii (Cap. I și II) anume prin alin. b, al numitului text se exceptează datorile comercianților și industriasilor, cari aveau această calitate în momentul contractării datoriei, dacă aceste datorii nu sunt de natură

civilă sau dacă caracterul civil al datoriei nu rezultă din textul contractului de împrumut.

Considerând că prin acest text transitoriu și de aplicațiune generală legiuitorul nu se mai preocupă de condițiunile personale ce se cer unui debitor pentru a putea intra în conversiune, ci are în vedere natura creanței în sine, exceptând dela beneficiul legii toate datorile subiectiv comerciale ale comercianților și industriasilor care aveau această calitate în momentul contractării, dacă acele datorii nu erau de natură civilă sau dacă acest caracter al lor nu rezultă din textul contractului de împrumut:

Că dar articolul citat cuprinde în sine principiul că un debitor agricol sau urban, pentru a putea beneficia de favorurile legii dela 7 Aprilie 1934, nu este suficient ca să îndeplinească cerințele din capitolele I și II, ci trebuie ca și creanța să fie dintre cele susceptibile de conversiune, iar nu dintre cele exceptate de art. 69, în car caz debitorul nu poate beneficia de conversiune, chiar dacă ar îndeplini condițiile personale, din primele două capitole ale legii.

Considerând că atunci când o creanță prin natura ei este exceptată de la beneficiile legii, iar debitorul principal nu are dreptul la conversiune, desigur că nici debitorul accesoriu fie el girant sau garant, nu poate beneficia de avantajile legii, deoarece ambii sunt debitori ai unei creanțe exclusă dela conversiune.

Că în afară de aceasta art. 49 care vorbește de debitorii accesorii, în primul aliniat, prevede că acești debitori ai creanțelor supuse legii beneficiază de avantajile debitorului principal, iar al doilea aliniat prevede că el se aplică numai când debitorul accesoriu îndeplinește condițiile din cap. I și II, însă desigur că numai dacă nu este vorba de o creanță exceptată dela beneficiile legii, ci de una susceptibilă de conversiune.

Că în aclas sens e și art. 49 din regulament care nu face altceva decât să explice și să lămurească dispozițiile art. 49 din lege.

Considerând că, la lumina principiilor expuse mai sus, judecând Curtea de Apel, a făcut o bună aplicațiune a dispozițiilor legii din 7 Aprilie 1934, când constatând în speță că creanța prin natura ei este exceptată dela beneficiile legii conversiunii, ca fiind a unei societăți comerciale, care avea această calitate și la data când s'a emis cambia, a decis că din moment ce în asemenea situațiune creanța este exclusă dela beneficiile legii, aceiași soartă o urmează și debitorul accesoriu, în calitatea sa de girant al cambiei.

RECENZII

MARIUS ILIESCU Doctor în Drept, magistrat: „Teoria responsabilității interpatrimoniale“. Studiu de drept civil aprofundat. București 1935.

La un scurt interval după apariția lucrărilor: „Doctrina anteproiectului de cod civil“ și „Responsabilitatea Statului pentru faptul soldatului în termen“. Dl Marius Iliescu judecător la Tribunalul Hunedoara, a dat publicității încă un studiu juridic, susținut la Universitatea din

București ca teză de doctorat.

Autorul s'a angajat la un lucru dificil, când și-a propus, că în cadrele unei teze de doctorat (98 de pagini) să trateze sistematic poate cea mai controversată materie din dreptul obligațional, asupra căreia jurisprudența a dat răspunsuri nesigure, iar doctrina modernă abia acum îi schițează o direcție, ce poate să-i deschidă cele mai largi orizonturi.

După ce trece în revistă evoluția responsabilității clasice, subiectivă, până la responsabilitatea obiectivă, arătând criticele ce se aduc uneia sau alteia, se declară partizan al responsabilității obiective, ba merge și mai departe spre un obiectivism radical, din care se exclude orice ficțiune sau noțiune forțată, justificând responsabilitatea civilă prin teoria responsabilității interpatrimoniale.

În susținerea acestei teze, pleacă dela constatarea, că există la baza ideii de justiție o obligație generală, de a nu vătăma pe nimeni. Această obligație, între alte caractere și rațiuni de existență, are pe acela de a fi o obligație legală de a nu face care, dacă este călcată, se transformă în baza art. 1075 C. C. R. (Art. 1142 C. C. Fr.) într'o obligație de a plăti daune interese.

Această transformare a obligației „neminem laedere“ în obligația de a plăti daune interese, se operează în mod automat, conform principiului art. 1078 C. C. R. (art. 1145 C. C. Fr.) prin simplul fapt al contravențiunii, adică prin simpla cauzalitate a faptului dăunător, independent de culpa agentului, sau de cazul fortuit ori de forță majoră, excepțiunea cazului fortuit sau a forței majore neputând fi ridicată într'o acțiune în daune interese, pentru motive de incompatibilitate, imposibilitate și inoperantă în această materie.

Principiul art. 1083 C. C. R. (art. 1148 C. C. Fr.) este inaplicabil în materia responsabilității civile, autorul demonstrând, că atât cazul fortuit, cât și forța majoră n'au nici o influență asupra responsabilității civile, adică asupra obligației de a plăti daune interese, în care se transformă obligația „neminem laedere“.

Obligația de a plăti daune interese, rămâne prin urmare întreagă și în mod natural grevează patrimoniul autorului daunei concretizând, prin noțiunea de gaj, pe care o implică această grevare, raportul de credit, debit, deja existent între patrimoniul victimei și acela al autorului daunei. Acest raport interpatrimonial, nu numai că evidențiază o responsabilitate interpatrimonială, dar prin calitatea de raport credit-debit operează deplin drept, translațiunea sumei indemnizării din patrimoniul autorului daunei, în patrimoniul victimei prejudiciului suma indemnizării concretizând creanța victimei cu titlul de banstrein în patrimoniul autorului daunei și principiul fiind că: „Bona non sunt nisi deducto aere alieno“...

Am aruncat numai o scurtă privire asupra acestei lucrări, care prima dată tratează în doctrină responsabilitatea civilă în raport cu noțiunea patrimoniului, degajându-se de ficțiunile responsabilității obiective, punând la punct această materie prin aplicațiunea teoriei patrimoniului.

Este interesant, că teoria responsabilității interpatrimoniale s'ar putea așeza în spiritul Codului Civil Austriac (aplicabil în Transilvania și Bucovina) cât timp art. 859 în afară de lege toate obligațiunile extra contractuale înglobează în noțiunea de pagubă suferită.

Lucrarea este bine venită, merită a fi cunoscută de lumea juridică și desigur va stârni discuții și critici interesante mai ales în raport cu unificarea legislativă, care implică desigur și o renovare a textelor codului civil.

B. G.